

Danskerne undervurderer sundhedsfaren ved stearinlys

Danskernes
forbrug af
stearinlys

Minirapport fra
Bolius, november
2014

Danskerne undervurderer sundhedsfaren ved stearinlys

Bolius har fået lavet en undersøgelse via YouGov om danskernes forbrug af stearinlys i november 2014. Den har Bolius forelagt nogle af Danmarks førende indeklima-eksperter. Bolius har desuden i udarbejdelsen af denne minirapport tilføjet andre relevante analyser og rapporter.

Bolius konkluderer, at danskerne undervurderer sundhedsfaren ved stearinlys.

Se også i denne minirapport:

- Overblik over danskernes forbrug af stearinlys
- Citater fra Bolius og andre eksperter
- 5 gode råd
- Andre rapporter
- Hvem er Bolius

Al materiale i denne minirapport må frit bruges mod at du henviser til Bolius – Boligejernes Videncenter og linker til bolius.dk.

Problemet med stearinlys...

6 ud af 10 tænder stearinlys dagligt eller flere gange om ugen i vinterhalvåret.

Bolius' undersøgelse

Når du tænder stearinlys indendørs, udløser den en eksplosion af partikler i luften, som langt overstiger hvad der fx udledes på en stærkt trafikeret vej. Sodpartiklerne sætter sig ikke bare på vægge og vinduer, de kommer også ned i vores lunger. Samtidig afgiver de levende lys også en vis mængde kvælstofdioxid, røggasser, som vi kender fra dieselmotorer, og som kan skade vores lunger

Bolius.dk

Lysene på juletræet og lagkagen til fødselsdage er traditioner, det er svært at lave om på. Men det daglige forbrug kan vi skære ned på, uden at det behøver gøre så ondt. Her kan hver enkelt let gøre noget, hvorimod det er sværere at løse problemet med den indendørs luftforurening, som vi i et vist omfang må leve med.

Lars Gunnarsen fra Statens
Byggeforskningsinstitut ved
Aalborg Universitet

Alle astmatikere, som jeg har talt med, og det er ret mange, siger, at de får det dårligt, hvis de kommer ind i et rum med mange stearinlys. Der kan være mange flere sundhedsskadelige følger af stearinlys, men der skal flere undersøgelser til, før vi har nok viden om det, siger Steffen Loft.

Steffen Loft fra Institut for
Folkesundhedsvidenskab
ved Københavns Universitet

20 % af danskerne lufter aldrig ud.

Bolius' undersøgelse

Mere end hver tredje (39%) fortæller, at de slet ikke eller kun i mindre grad vurderer, at tændte stearinlys er farlige og belaster indeklimaet.

Bolius' undersøgelse

... hvad kan vi gøre ved stearinlysproblemet

Og uanset om vi har tændt levende lys eller ej, skal vi gøre det til en vane at lufte ud tre gange om dagen med gennemtræk i fem minutter ad gangen. Og derudover skal vi lufte ud, når vi har haft gæster eller har haft været tændt levende lys

Fagekspert i Bolius, cand.
scient. techn. Rados
Nenadovic

Levende lys hæver CO2-niveauet i din bolig, og det kan give træthedsfølelse og lettere hovedpine.

Man kan reducere forureningen fra stearinlys ved udluftning og ved at vælge lyskilder, der forurener mindst, fx fyrfadslys. Men det er minimalt, hvor meget det betyder i forhold til helt at lade være med at tænde stearinlys.

Lars Gunnarsen fra Statens
Byggeforskningsinstitut ved
Aalborg Universitet

- 39 % af danskerne tænder dagligt eller næsten dagligt stearinlys i deres bolig i vinterhalvåret.
- Især kvinder tænder ofte stearinlys, flest mænd tænder aldrig levende lys.
- Især de ældre (+55) tænder dagligt lys. De tæller til gengæld færre lys ad gangen end de unge.
- Fyrfadslys er de mest populære lys blandt danskerne
 - 87 % tænder fyrfadslys
 - 56 % bloklys
 - 53 % stagelys
 - 5% benytter glimmer- og duftlys.
- 7 ud af 10 lufter mindst 5 minutter ud.

Bolius' undersøgelse

7 gode råd fra Bolius

- **Pust lyset ud, hvis det soder.**
- **Klip vægen ned.** Vægen må ikke være for lang, så soder den mere.
- **Stil ikke levende lys i træk** ved utætte vinduer eller over radiatorer. Lyset soder mere i træk.
- **Stil ikke lys i lufttætte stager** som fx hurricane-stager, da lyset ikke får ordentlig lufttilførsel og dermed soder mere.
- **Klip kanten på bloklys ned**, hvis den bliver for høj, så lyset brænder jævnt.
- **Luft godt ud flere gange om dagen** - og sluk de levende lys imens!
- **Begræns brugen af levende lys** til fx festlige lejligheder.

Citer venligst fagekspert i Bolius, Rados Nenadovic og link til bolius.dk

Baggrundsviden

Ekspertter:

- [Steffen Loft](#) fra Institut for Folkesundhedsvidenskab ved Københavns Universitet
- [Rados Nenadovic](#), fagekspert i Bolius, cand. scient. techn.
- [Lars Gunnarsen](#) fra Statens Byggeforskningsinstitut ved Aalborg Universitet

Andre undersøgelser og rapporter:

- [Ultrafine Particles](#): Exposure and Source Apportionment in 56 Danish Homes
- Undersøgelse lavet af Steffen Loft, der ikke er udgivet endnu

Hvem er Bolius

Bolius Boligejernes Videncenter er et helejet Realdaniaselskab. Bolius er en uvildig nonprofit virksomhed rettet mod private boligejere. Vores formål er at indsamle og bearbejde viden om private boliger, byggeri og haver og herefter at kunne yde relevant og værdifuld rådgivning. Vores viden formidler vi eksempelvis på bolius.dk og Bolius Nyhedsbrev, gennem vores trykte magasin BEDRE HJEM, inspirationsaftener for boligejere, egne bogudgivelser på Bolius Forlag samt vores byggekyndige rådgivere og arkitekter.

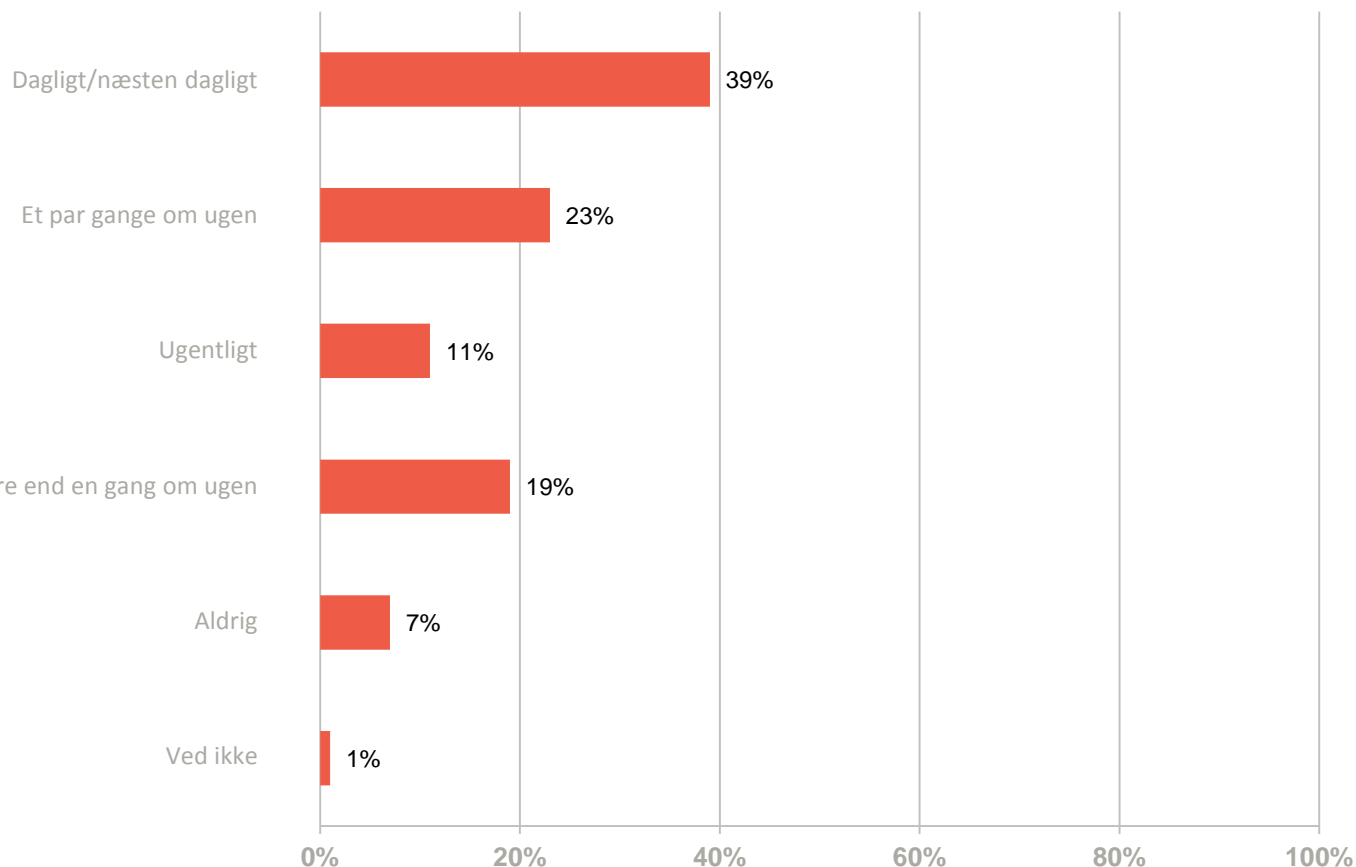
Bolius indsigt i de danske boligejeres liv og hverdag har givet os dyb viden om, hvad livskvalitet er for dem. Og da boligejerne hele tiden bevæger sig fremad og står med nye udfordringer, som de mangler svar på, er vi i konstant dialog med vores læsere og brugere.

I dag er vi 37 medarbejdere, som sammen arbejder for at gøre livet nemmere og bedre for de danske boligejere og vi har fem grundlæggende værdier, der definerer vores virksomhed: uvildig, kompetent, pålidelig, entusiastisk og tilgængelig. De er ledetråde for både ledelse og medarbejdere, og tilsammen understøtter de vores værdiord: Livskvalitet.

Bolius har en flad struktur og en uformel omgangstone. Vi ansætter på personlighed og holdning, og vi er åbne og direkte i vores hverdag. Derfor forventer vi, at du er parat til at være en del af et hold, der er tæt sammen i hverdagen og ikke går på kompromis med fagligheden.

Sp.1 Hvor ofte tænder du stearinlys i din bolig i vinterhalvåret?

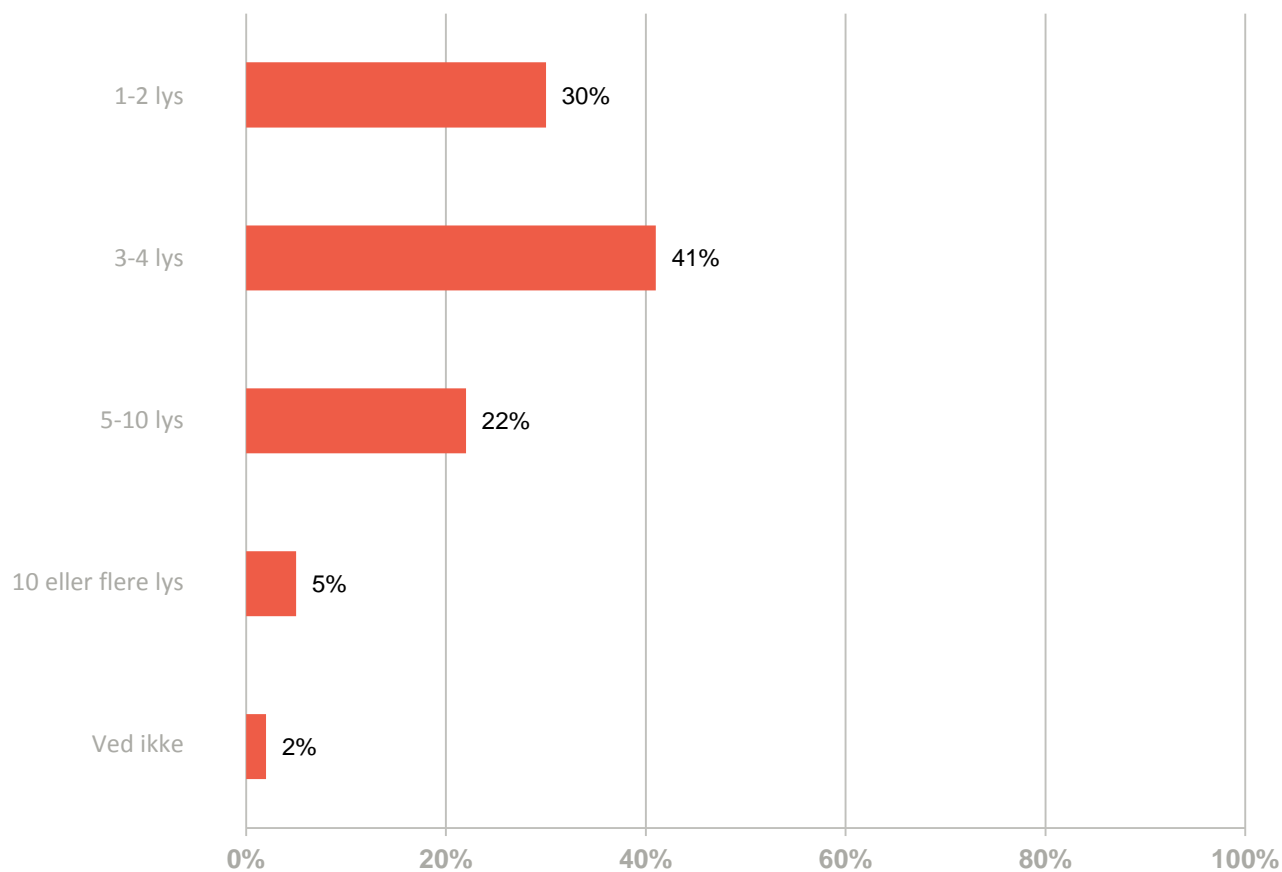
- Danskerne er glade for at tænde stearinlys – ca. 3/4 gør det min. ugentligt
- Især kvinder tænder ofte stearinlys – flest mænd gør det "aldrig"
- Især de 55 år+ tænder "dagligt/næsten dagligt"
- De helt unge tænder i mindre grad stearinlys "dagligt/næsten dagligt"

Base (1005)

Sp.2 Hvor mange stearinlys har du typisk tændt ad gangen i vinterhalvåret?

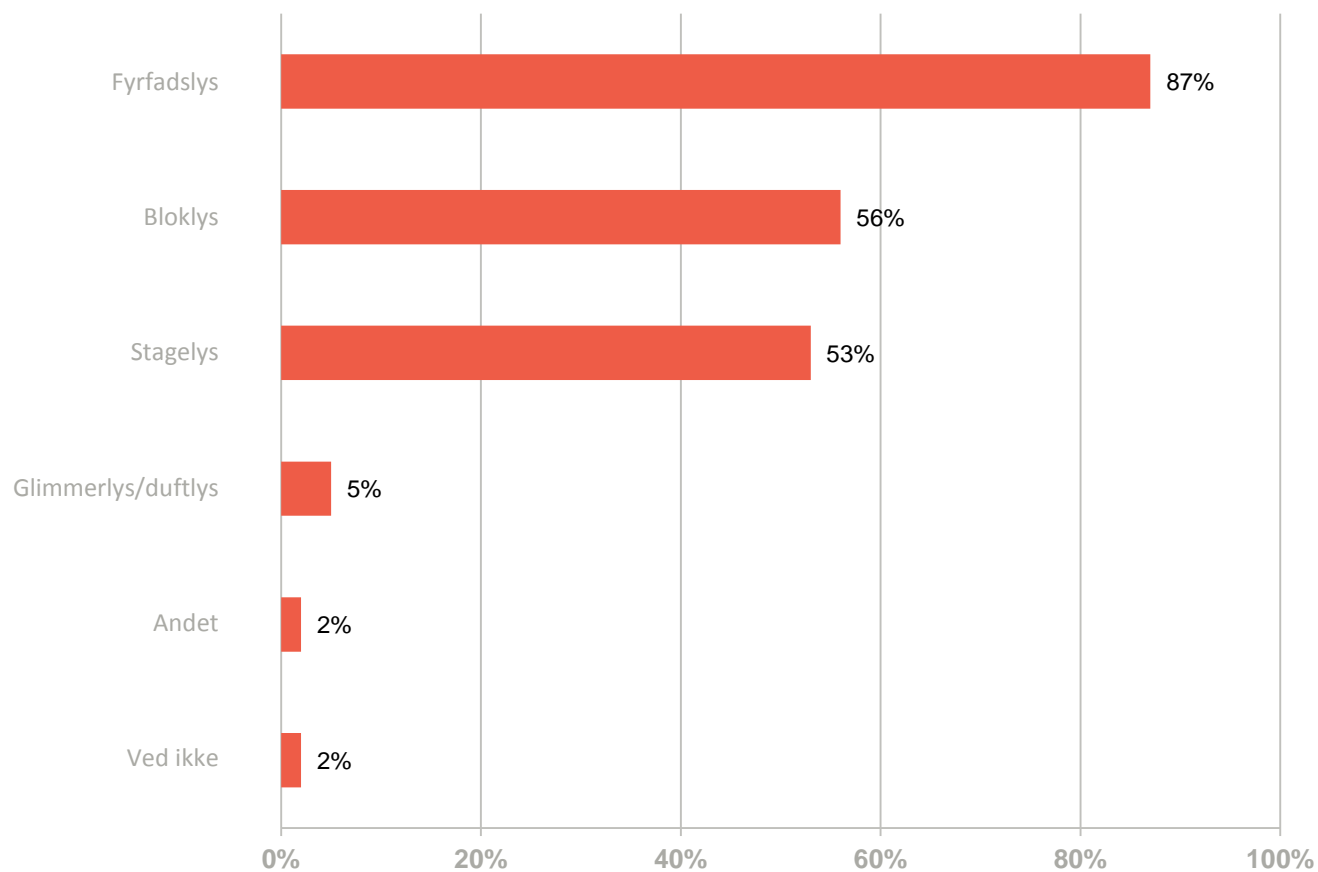
-til gengæld tænder de unge (18-34 år) mange lys (5-10 lys)
-mens de ældre (55 år+) – der tænder stearinlys oftest – tænder færre lys (1-2 lys)
- Der tændes flere stearinlys (10+) i Region Hovedstaden end i Region Syddanmark

Base: Bruger stearinlys i vinterhalvåret (937)

Sp.3 Hvilke slags stearinlys benytter du i vinterhalvåret? Du kan markere flere svar

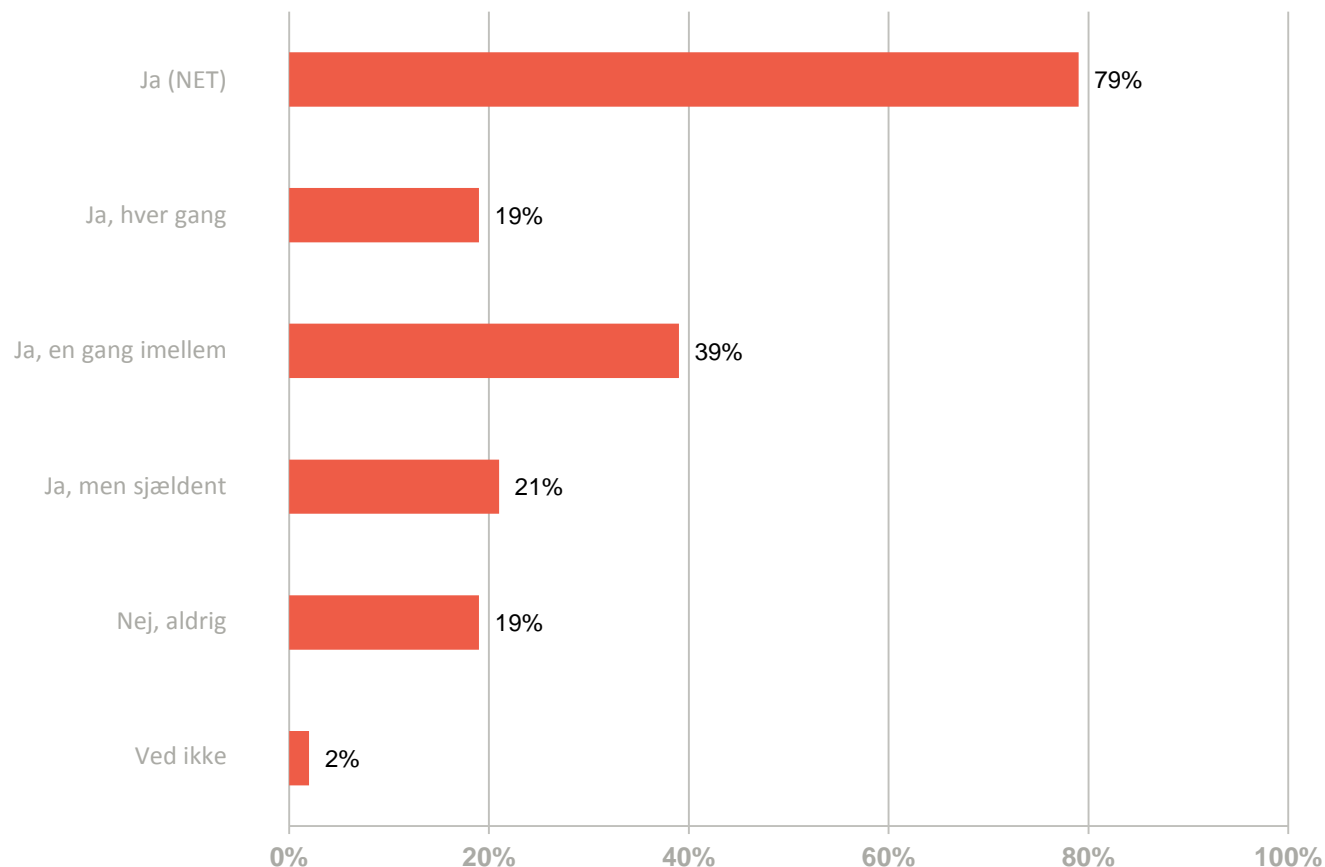
- Især kvinder anvender stearinlys og bloklys
- Og så er det i Landområderne, disse lystyper anvendes

Base: Bruger stearinlys i vinterhalvåret (937)

Sp.4 Lufter du ud med gennemtræk, efter du har haft stearinlys tændt i vinterhalvåret?

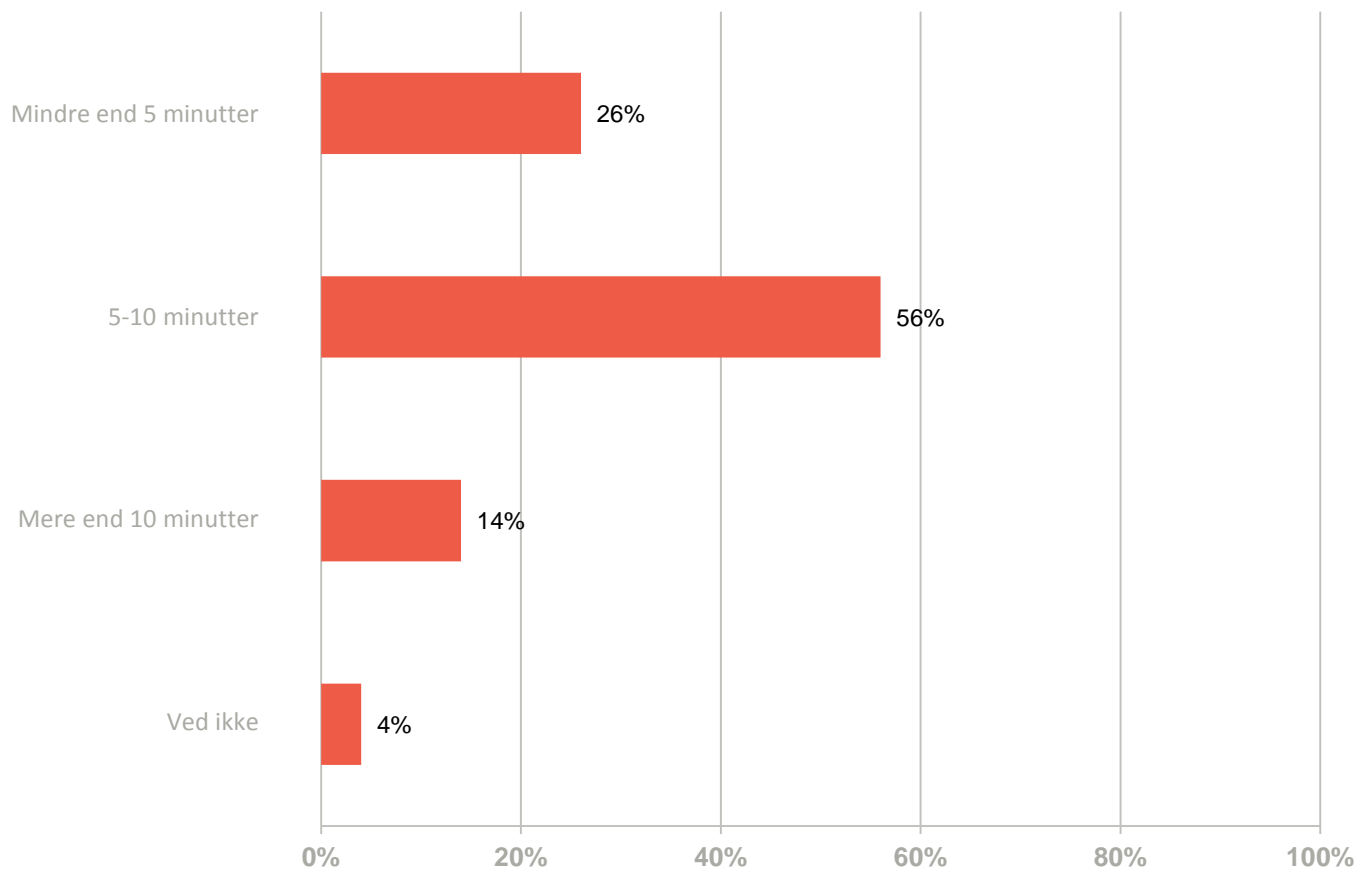
- Især du unge (18-34 år) lufter mindre ud (med gennemtræk) end gennemsnittet. Der er også færre i denne gruppe der gør det "hver gang". Og flere der "aldrig" gør det
- Derimod er det de ældre (55 år+) der i højere grad gør det ofte

Base: Bruger stearinlys i vinterhalvåret (937)

Sp.5 Hvor lang tid lufter du typisk ud ad gangen efter at have tændt stearinlys i vinterhalvåret?

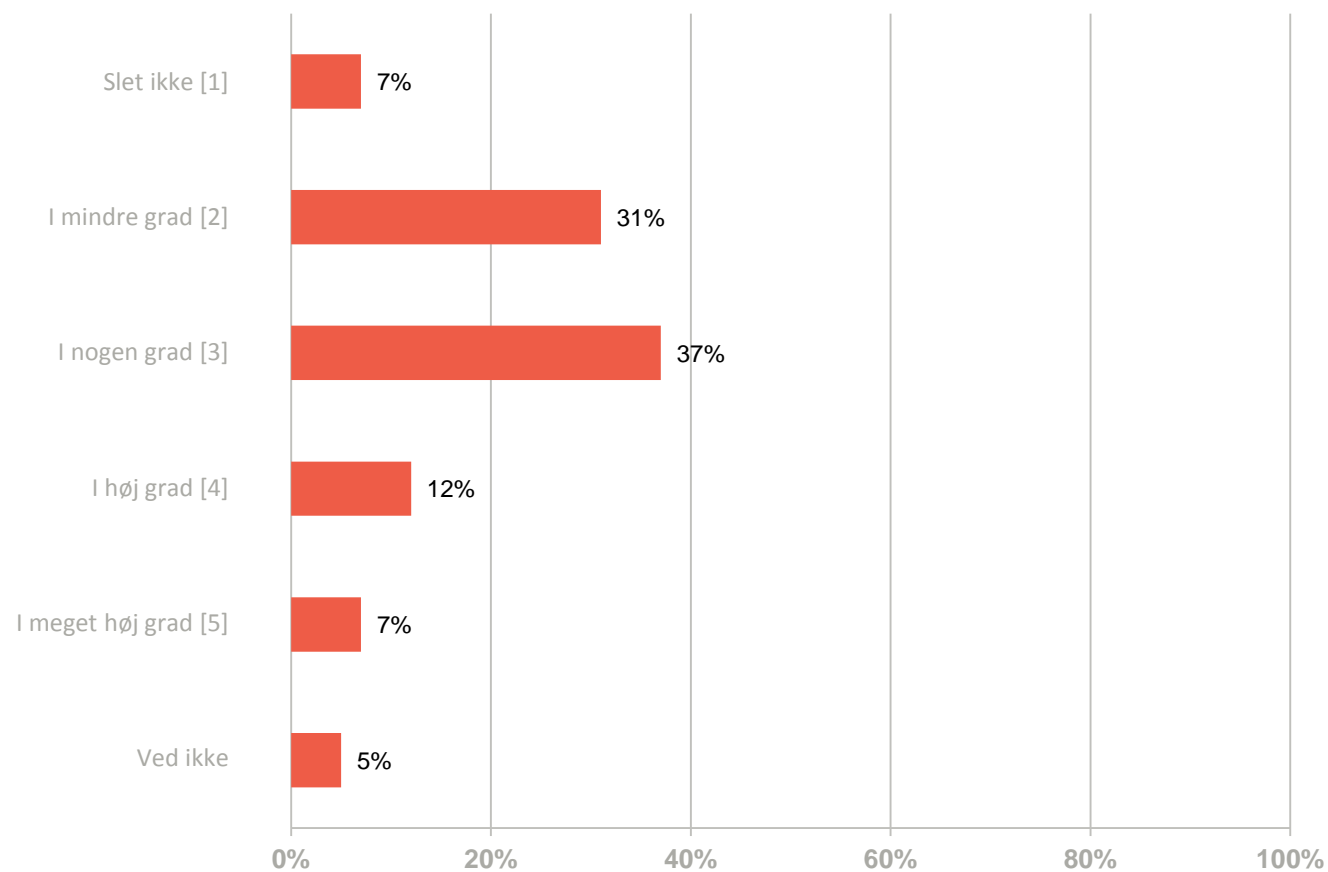
- Hvis svaret 5-10 min. er tættere på 10 min. end 5 min., lufter ca. 70% fornuftigt ud

Base: Bruger stearinlys i vinterhalvåret og lufter ud bagefter (742)

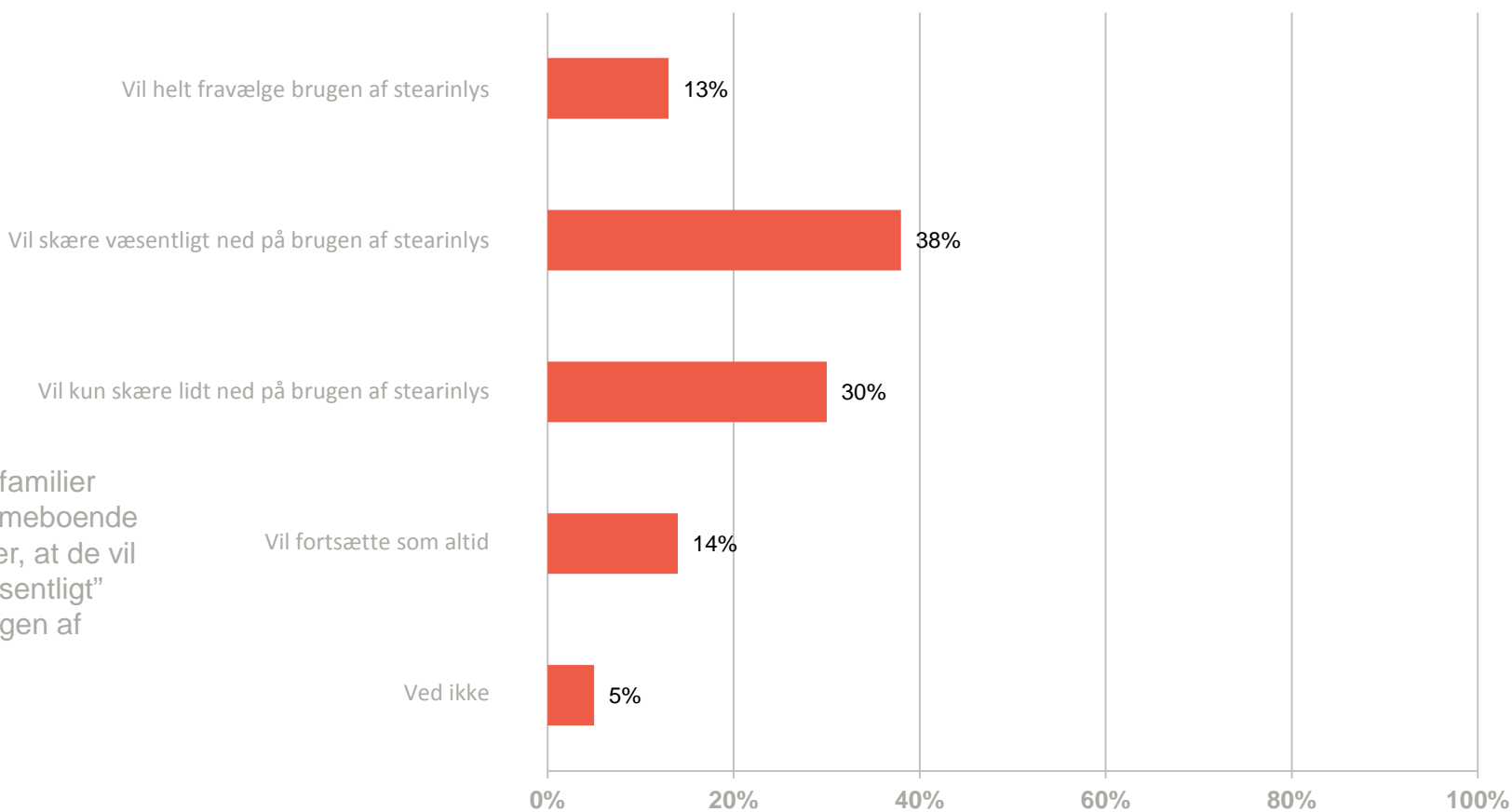
Sp.6 I hvilken grad vurderer du, at afbrænding af stearinlys er farligt/belaster indeklimaet i dit hjem?

- Ca. 39% af alle svarer "slet ikke/i mindre grad"
- Ca. 20% af alle svarer "i høj grad/i meget høj grad"

Base (1005)

Sp.7 Vil du være parat til helt at fravælge stearinlys i vinterhalvåret, hvis de er skadelige for dit indeklima og dermed dit helbred?

- Især unge familier (med hjemmeboende børn) svarer, at de vil skære "væsentligt" ned på brugen af stearinlys

Base: Bruger stearinlys i vinterhalvåret (937)

Metode

Interviewperiode & dataindsamlingsmetode:

Undersøgelsen er gennemført i perioden 7. - 9. november 2014 via internettet med udgangspunkt i YouGov Panelet.

Målgruppe:

Undersøgelsen er gennemført blandt danskere i alderen 18-74 år.

"Der er udsendt invitationer via e-mail til personer, der opfylder disse krav i YouGov Panelet. Data er indsamlet så det udgør et repræsentativt udsnit af den danske befolkning med udgangspunkt i målgruppen. "

Vejning af data og materialets sammensætning:

Data er vejret på dimensionerne køn, alder og geografi på baggrund af et ideal fra Danmarks Statistik, således at resultaterne er repræsentative for befolkningen i relation til ovenstående målgruppe.

Offentliggørelse – af resultater:

Ved enhver offentliggørelse af undersøgelsens resultater skal YouGov angives tydeligt som kilde.

Forud for offentliggørelse af undersøgelsens resultater skal YouGov have pressemeddelelsen eller anden brug af resultaterne til godkendelse.

Formålet hermed er alene at sikre, at vi analyseteknisk kan stå inde for brugen af resultaterne.

Ved pressemeddelelser skal dette ske i henhold til reglerne fra ESOMAR, hvorfor en tekst som følger skal inkluderes:

""Undersøgelsen er gennemført af analyseinstituttet YouGov. Der er i alt gennemført 1005 CAWI-interview med danskere i alderen 18-74 år, i perioden 7. - 9. november 2014"."

Metode

Tolkning af tabeller på baggrund af Chi2-test og T-test

Talmaterialet i tabellerne er testet for signifikans. Der er foretaget to forskellige statistiske tests, Chi2-test og T-test.

Den anvendte Chi2-test

Denne testform er repræsenteret i de vedlagte tabeller ved henholdsvis farven grøn eller rød. Hvis grøn er vist i tabellerne, er resultatet signifikant højere end totalen. Hvis rød er vist i tabellerne, er resultatet signifikant lavere end totalen. Der er valgt et konfidensinterval på 95 %.

Den anvendte T-test

Denne test er repræsenteret i tabellerne ved blokbogstaver. Hvis et blokbogstav er vist i tabellerne, er resultatet signifikant forskelligt fra den kolonne, som blokbogstavet henviser til. Der er ligeledes i denne test valgt et konfidensinterval på 95 %.

Family Lifecycle

Pre Family

Personen er 18-45 år og har ingen børn.

Young Family

Personen har hjemmeboende børn hvor yngste barn er 0-6 år.

Adult Family

Personen har hjemmeboende børn hvor yngste barn er 7 år eller ældre.

Active Empty Nesters:

Personen er 46 år eller ældre uden hjemmeboende børn og er aktiv på arbejdsmarkedet.

Senior Citizens/In-active Empty Nesters

Personen er 46 år eller ældre uden hjemmeboende børn og er ikke aktiv på arbejdsmarkedet.